

Warszawa, dnia 8 grudnia 2023 r.

Poz. 2655

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 4 grudnia 2023 r.

w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027

Na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027 (Dz. U. poz. 1273) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w przypadku działań w ramach Priorytetu 3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027, zwanym dalej „programem”, w tym:

- 1) szczegółowe wymagania wobec wniosków o dofinansowanie;
- 2) katalog beneficjentów;
- 3) szczegółowe wymagania wobec umów o dofinansowanie;
- 4) zasady kwalifikowalności kosztów;
- 5) szczegółowe wymagania wobec wniosków o płatność.

2. Pomoc finansową na realizację operacji w ramach Priorytetu 3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury objętego programem, zwaną dalej „pomocą”, przyznaje się na realizację operacji w ramach następujących działań:

- 1) Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca;
- 2) Wsparcie przygotowawcze;
- 3) Funkcjonowanie rybackich lokalnych grup działania.

§ 2. 1. Pomoc przyznaje się na realizację operacji:

- 1) spełniającej warunki wynikające z programu, w szczególności zapewniającej osiągnięcie i zachowanie celu szczegółowego, o którym mowa w art. 29 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2017/1004 (Dz. Urz. UE L 247 z 13.07.2021, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/1139”;
- 2) zgodnej ze strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o której mowa w art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności,

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rybołówstwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 2585).

Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.²⁾), realizowaną w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, zwaną dalej „LSR”, stanowiącą załącznik do umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR w ramach programu, zwanej dalej „umową ramową”, z wyłączeniem operacji realizowanej w ramach działania Wsparcie przygotowawcze;

- 3) która została wybrana do realizacji przez rybacką lokalną grupę działania, o której mowa w art. 31 ust. 2 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, zwaną dalej „RLGD”, która jest stroną umowy ramowej – w przypadku realizacji operacji w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca;
- 4) której wydatki zadeklarowane do dofinansowania nie są finansowane w ramach innych priorytetów objętych programem lub z innych środków publicznych;
- 5) zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych – w przypadku gdy te przepisy mają zastosowanie;
- 6) zgodnie z zachowaniem konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców – w przypadku gdy ten tryb ma zastosowanie;
- 7) która spełnia wymagania określone w przepisach mających zastosowanie do inwestycji realizowanych w ramach tej operacji;
- 8) która jest uzasadniona ekonomicznie – w przypadku operacji obejmującej inwestycję realizowaną w celu rozpoczęcia lub prowadzenia działalności gospodarczej w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca w zakresie celów, o których mowa w § 3 pkt 2–5;
- 9) dla której wykazano racjonalność kosztów;
- 10) która nie stanowi operacji lub wydatków, o których mowa w art. 13 rozporządzenia 2021/1139;
- 11) która nie obejmuje kosztów przeniesienia produkcji zgodnie z art. 66 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/1060”.

2. Stwierdzenie uzasadnienia ekonomicznego operacji, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, następuje w wyniku oceny jej opłacalności przeprowadzonej na podstawie danych finansowych i ekonomicznych oraz wartości wskaźników przedstawionych w biznesplanie operacji sporządzonym na formularzu opracowanym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej „Agencją”, oraz zatwierdzonym przez instytucję zarządzającą.

3. Przez racjonalność kosztów, o której mowa w ust. 1 pkt 9, rozumie się dokonywanie wydatków w sposób celowy i oszczędny oraz umożliwiający terminową realizację zadań, a także z zachowaniem zasad:

- 1) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów;
- 2) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów operacji.

§ 3. Pomoc w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca przyznaje się na realizację operacji mieszczącej się w ramach co najmniej jednego z następujących celów:

- 1) badania lub edukacja z zakresu środowiska naturalnego, bioróżnorodności, zmian klimatu, zrównoważonego wykorzystania wód lub ich żywych zasobów oraz wpływu działalności człowieka na stan środowiska naturalnego, który obejmuje:
 - a) badania lub edukację z zakresu środowiska naturalnego, w tym ekosystemów wodnych, bioróżnorodności, zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania wód lub ich żywych zasobów,
 - b) badania lub edukację dotyczące wpływu człowieka lub gospodarki rybackiej na środowisko naturalne, w tym ekosystemy wodne,

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58, Dz. Urz. UE L 241 z 19.09.2022, str. 16, Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2022, str. 23, Dz. Urz. UE L 63 z 28.02.2023, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 130 z 16.05.2023, str. 1.

- c) badania dotyczące wód lub ichtiofauny oraz ich monitoring,
 - d) edukację lub szkolenia z zakresu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego,
 - e) edukację lub szkolenia z zakresu zmian klimatu lub transformacji systemu energetycznego,
 - f) edukację lub szkolenia z zakresu przedsiębiorczości związanej ze zrównoważoną niebieską gospodarką lub gospodarką obiegu zamkniętego;
- 2) ochrona i odbudowa naturalnych ekosystemów i bioróżnorodności środowiskowej w celu przeciwdziałania zmianom klimatu lub wspomagania dostosowania się do tych zmian, lub przyczyniania się do zwalczania negatywnych zmian w środowisku naturalnym i ekosystemach, który obejmuje inwestycje lub działania:
- a) przyczyniające się do ograniczenia zużycia energii lub wody lub racjonalizacji gospodarowania energią lub wodą,
 - b) przyczyniające się do zmniejszenia emisji CO₂, w szczególności przez wymianę kotłów węglowych,
 - c) dotyczące produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
 - d) zwiększające wykorzystanie materiałów pochodzących z recyklingu, o niskim wpływie na środowisko naturalne lub neutralnych środowiskowo,
 - e) innowacyjne, w tym przyczyniające się do usuwania lub recyklingu odpadów,
 - f) związane z ograniczaniem nadmiernej eutrofizacji wód, w tym zakup sprzętu do ograniczenia lub usuwania jej skutków,
 - g) dotyczące infrastruktury ograniczającej antropopresję na środowisko naturalne, w tym antropopresję wynikającą z turystyki,
 - h) przyczyniające się do tworzenia lub utrzymania oraz zachowania zróżnicowania genetycznego stad tarłowych ryb,
 - i) przyczyniające się do budowy lub odtwarzania tarlisk ryb lub ich naturalnego otoczenia, w tym starorzeczy,
 - j) przyczyniające się do przeciwdziałania kłusownictwu, w tym przez zakup lub instalację sprzętu lub monitoringu,
 - k) zabezpieczające potencjał produkcyjny lub przyrodniczy obiektów rybackich;
- 3) promowanie i rozwijanie dziedzictwa kulturowego i tradycji obszarów rybackich, w tym promowanie zawodów branży rybackiej, który obejmuje:
- a) inwestycje lub działania związane z kultywowaniem lub promowaniem historii lokalnej społeczności rybackiej lub obszaru rybackiego, w tym budowę i modernizację izb pamięci i muzeów lub budowę ścieżek edukacyjnych i przyrodniczych,
 - b) promowanie roli, jaką w społeczności odgrywa sektor rybacki, oraz działania promocyjne i edukacyjne dotyczące zawodów branży rybackiej, w tym edukację lub szkolenia osób młodych lub zainteresowanych tymi zawodami,
 - c) działania informacyjne lub promocyjne upowszechniające wiedzę na temat dziedzictwa kulturowego lokalnej społeczności, tradycji rybackich lub obszaru rybackiego,
 - d) działania informacyjne lub promocyjne upowszechniające wiedzę o obszarze rybackim jako atrakcyjnym miejscu turystycznym,
 - e) działania informacyjne lub promocyjne dotyczące produktów rybnych z miejscowej produkcji rybackiej lub lokalnych tradycji kulinarnych,
 - f) przeciwdziałanie marginalizacji sektora rybackiego przez wspieranie dialogu społecznego z udziałem podmiotów tego sektora oraz ułatwianie im udziału w zarządzaniu lokalnym;
- 4) podnoszenie poziomu życia na obszarach rybackich, który obejmuje:
- a) inwestycje lub działania związane z tworzeniem lub poprawą infrastruktury lokalnej, w tym infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i zielonej,
 - b) inwestycje lub działania wpływające na poprawę usług dla społeczności lokalnej lub turystów,
 - c) inwestycje lub działania wpływające na dobrostan społeczny, dobrostan kulturowy lub poprawę jakości życia społeczności lokalnej,
 - d) inwestycje lub działania wspierające grupy zagrożone wykluczeniem lub osoby wykluczone,
 - e) wsparcie dzieci lub młodzieży, w tym dzieci lub młodzieży z trudnościami, przez udział w programach edukacyjnych lub szkoleniowych;

- 5) rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki lub gospodarki obiegu zamkniętego przez wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, który obejmuje:
 - a) wspieranie podmiotów sektora rybackiego w zakresie dywersyfikacji źródeł dochodów lub przekwalifikowania,
 - b) wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości,
 - c) wspieranie wymiany pokoleniowej w rybnictwie, w szczególności przez staże lub praktyki,
 - d) wspieranie zrównoważonej lub innowacyjnej produkcji rybackiej przez rozwijanie produkcji, zarządzania, planowania biznesowego, marketingu, wzmacniania krótkich łańcuchów dostaw lub logistyki,
 - e) wspieranie tradycyjnych technik wytwórczych lub tradycyjnych usług na obszarze realizacji LSR,
 - f) działania na rzecz opracowywania nowych produktów rybnych oraz poprawę wartości i jakości produktów rybnych istniejących na rynku,
 - g) działania wspierające produkcję lokalnej żywności, w tym utrzymanie jej jakości, promowanie, wzmacnianie krótkich łańcuchów dostaw lub informowanie konsumentów o jakości i dostępności tej żywności,
 - h) działania informacyjne lub promocyjne dotyczące jakości i dostępności lokalnych produktów rybnych oraz wyróżnianie i promowanie miejsc związanych z ich sprzedażą lub serwowaniem,
 - i) wspieranie rozwoju turystyki przyjaznej środowisku naturalnemu lub opartej o tradycje i dziedzictwo kulturowe obszarów rybackich;
- 6) współpraca międzyterytorialna i międzynarodowa, która wspiera realizację przez RLGD celów, o których mowa w pkt 1–5, przez wymianę wiedzy i doświadczeń oraz budowanie sieci kontaktów o charakterze międzyterytorialnym lub międzynarodowym.

§ 4. Pomoc w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca na realizację operacji w ramach celów, o których mowa w § 3 pkt 1–5, przyznaje się:

- 1) RLGD, która jest stroną umowy ramowej;
- 2) jednostce samorządu terytorialnego lub jednostce organizacyjnej podległej jednostce samorządu terytorialnego;
- 3) osobie władającej obwodem rybackim na podstawie umowy, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybnictwie śródlądowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 883);
- 4) podmiotowi prowadzącemu działalność w zakresie chowu lub hodowli organizmów wodnych;
- 5) właścicielowi lub armatorowi statku rybackiego, przy użyciu którego jest wykonywane rybołówstwo komercyjne;
- 6) rybakowi w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia 2021/1139;
- 7) podmiotowi, któremu wydano zezwolenie na prowadzenie na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej chowu lub hodowli organizmów morskich na podstawie art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim (Dz. U. z 2023 r. poz. 475, 1273 i 2005);
- 8) uznanej organizacji producentów, uznanemu związkowi organizacji producentów lub organizacji międzybranżowej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2045);
- 9) organizacji rybackiej innej niż określone w pkt 8, realizującej statutowe zadania w zakresie wykonywania rybołówstwa morskiego lub rybactwa śródlądowego;
- 10) uczelni, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088, 1234, 1672, 1872 i 2005);
- 11) szkole ponadpodstawowej, o której mowa w art. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672, 1718 i 2005);
- 12) instytutowi badawczemu w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 498 oraz z 2023 r. poz. 1672) lub instytutowi naukowemu lub pomocniczej jednostce naukowej, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2020 r. poz. 1796);
- 13) centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 14) stowarzyszeniu innemu niż RLGD, fundacji lub innej organizacji społecznej lub zawodowej;
- 15) podmiotowi innemu niż wymienione w pkt 1–14, w tym prowadzącemu działalność gospodarczą na obszarze realizacji LSR.

§ 5. 1. Pomoc w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca na realizację operacji w ramach celów, o których mowa w § 3 pkt 1–5, przyznaje się RLGD, która jest stroną umowy ramowej, na:

- 1) projekty grantowe;
- 2) operacje własne RLGD.

2. Pomoc na realizację projektu grantowego przyznaje się w formie zwrotu kosztów kwalifikowalnych w wysokości do 100% tych kosztów, jednak nie więcej niż do 200 000 zł, a w przypadku projektu grantowego obejmującego operację mającą na celu podjęcie albo rozwój działalności gospodarczej – w wysokości do 600 000 zł, jeżeli:

- 1) do realizacji zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego RLGD wybierze, zgodnie z procedurami obowiązującymi w RLGD, grantobiorcę, który spełnia warunki przyznania pomocy określone w przepisach rozporządzenia 2021/1060 i rozporządzenia 2021/1139, ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, zwanej dalej „ustawą”, oraz niniejszego rozporządzenia;
- 2) wartość zadania służącego osiągnięciu celu projektu grantowego realizowanego przez grantobiorcę wynosi nie mniej niż 5000 zł oraz nie więcej niż 30 000 zł;
- 3) RLGD zawrze z grantobiorcą umowę o powierzenie grantu.

3. Umowa o powierzenie grantu określa w szczególności:

- 1) cel projektu grantowego i zadania służące osiągnięciu celu projektu grantowego;
- 2) wysokość kwoty środków finansowych pochodzących z programu na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego przez grantobiorcę (grant) i kwoty wkładu własnego grantobiorcy;
- 3) warunki przekazania i rozliczenia grantu, w tym warunki rozliczania wydatków przez grantobiorcę;
- 4) zobowiązanie grantobiorcy do:
 - a) zwrotu grantu w przypadku wykorzystania go niezgodnie z celem projektu grantowego,
 - b) poddania się kontrolom lub audytom prowadzonym przez uprawnione instytucje programu,
 - c) zachowania trwałości operacji w zakresie realizowanych przez niego zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 2,
 - d) gromadzenia i przechowywania dokumentów dotyczących zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego, w szczególności potwierdzających poniesienie przez grantobiorcę kosztów realizacji tych zadań, oraz przekazania RLGD kopii tych dokumentów w terminie określonym w tej umowie,
 - e) udostępniania RLGD informacji i dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli, monitoringu i ewaluacji zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego,
 - f) prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej oraz dokumentacji finansowo-księgowej w zakresie otrzymanego grantu zgodnie z przepisami o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych lub korzystania z odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z operacjami, o których mowa w art. 74 ust. 1 lit. a ppkt i rozporządzenia 2021/1060,
 - g) realizacji obowiązków w zakresie komunikacji i widoczności programu.

4. Pomoc na operację własną RLGD przyznaje się:

- 1) w formie zwrotu kosztów kwalifikowalnych w wysokości do 100% tych kosztów;
- 2) do wysokości 5% całkowitej kwoty środków finansowych przyznanych RLGD w umowie ramowej na okres realizacji LSR.

§ 6. 1. Pomoc w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca na realizację operacji w ramach celów, o których mowa w § 3 pkt 1–5, przyznaje się wnioskodawcy innemu niż RLGD, która jest stroną umowy ramowej:

- 1) w formie zwrotu kosztów kwalifikowalnych w wysokości do 50% tych kosztów, a w przypadku gdy operacja spełnia kryterium, o którym mowa w ppkt i w wierszu 13 w załączniku III do rozporządzenia 2021/1139 – w wysokości do 100% tych kosztów;
- 2) w wysokości do 200 000 zł na jednego wnioskodawcę na operacje realizowane w ramach każdego z celów, o których mowa w § 3 pkt 1–5, w okresie realizacji danej LSR, albo w wysokości do 600 000 zł, jeżeli w ramach danego celu jest realizowana operacja obejmująca inwestycję.

2. W ramach oceny wniosku o dofinansowanie RLGD dokonuje oceny spełnienia kryterium, o którym mowa w ppkt i w wierszu 13 w załączniku III do rozporządzenia 2021/1139.

§ 7. Pomoc w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca na realizację operacji w ramach celu, o którym mowa w § 3 pkt 6, przyznaje się RLGD, która jest stroną umowy ramowej:

- 1) w formie zwrotu kosztów kwalifikowalnych w wysokości do 100% tych kosztów;
- 2) do wysokości 5% całkowitej kwoty środków finansowych przyznanych RLGD w umowie ramowej na okres realizacji LSR.

§ 8. Pomoc w ramach działania Wsparcie przygotowawcze przyznaje się RLGD:

- 1) na działania przygotowawcze mające na celu opracowanie i realizację LSR;
- 2) która złoży wniosek o wybór LSR, o którym mowa w art. 32 ustawy, w konkursie ogłoszonym przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa;
- 3) która nie otrzymała pomocy finansowej na podstawie § 48 ust. 1 pkt 1 lit. g rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 6 września 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej na realizację operacji w ramach działań wsparcie przygotowawcze i realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność, w tym koszty bieżące i aktywizacja, objętych Priorytetem 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, zawartym w Programie Operacyjnym „Rybacko i Morze” (Dz. U. z 2019 r. poz. 1442 oraz z 2022 r. poz. 1921);
- 4) w formie zwrotu kosztów kwalifikowalnych w wysokości do 100% tych kosztów, jednak nie więcej niż 25 000 zł na jedną RLGD w okresie realizacji programu.

§ 9. 1. Do kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca oraz działania Wsparcie przygotowawcze zalicza się koszty bezpośrednio związane z realizacją celu tej operacji, w tym podatek od towarów i usług (VAT), na zasadach określonych w art. 64 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2021/1060, faktycznie poniesione od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie.

2. Do kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca oraz działania Wsparcie przygotowawcze zalicza się również koszty poniesione przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie, ale nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2021 r., jeżeli zostały spełnione warunki określone w art. 63 ust. 2 i 6 rozporządzenia 2021/1060.

3. Do kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca bezpośrednio związanych z realizacją celu tej operacji zalicza się w szczególności koszty:

- 1) nabycia nieruchomości do kwoty nie większej niż 10% kosztów kwalifikowalnych poniesionych na daną operację, pod warunkiem że:
 - a) wartość nieruchomości nie przewyższa wartości rynkowej lub odtworzeniowej określonych w drodze wyceny nieruchomości w operacie szacunkowym sporządzonym zgodnie z przepisami o gospodarce nieruchomościami,
 - b) podmiot zbywający nieruchomość nie otrzymał na jej zakup pomocy ze środków publicznych w okresie 5 lat poprzedzających jej zbycie beneficjentowi;
- 2) zakupu używanych maszyn, urządzeń lub innego sprzętu, pod warunkiem że:
 - a) nie zostały zakupione z udziałem środków publicznych w okresie 5 lat poprzedzających rok ich nabycia,
 - b) ich wartość rynkowa nie przewyższa wartości nowych maszyn, urządzeń lub innego sprzętu tego samego typu,
 - c) spełniają wymagania techniczne dla tych maszyn, urządzeń lub sprzętu;
- 3) nakładów rzeczowych, o których mowa w art. 67 ust. 1 rozporządzenia 2021/1060, spełniających warunki określone w tym przepisie;
- 4) amortyzacji środków trwałych, o których mowa w art. 67 ust. 2 rozporządzenia 2021/1060, spełniających warunki określone w tym przepisie;
- 5) związane z umową leasingu, z wyłączeniem odsetek, marży finansującego, opłat ubezpieczeniowych, podatku od umowy leasingu, w tym również podatku od towarów i usług (VAT);
- 6) wynagrodzeń osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację operacji, obejmujące wynagrodzenie brutto oraz koszty ponoszone przez pracodawcę, w szczególności składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Pracownicze Plany Kapitałowe oraz odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

4. Do kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca zalicza się również koszty pośrednio związane z realizacją celu operacji, finansowane na podstawie stawki ryczałtowej w wysokości do 7% wartości kosztów kwalifikowalnych operacji bezpośrednio związanych z realizacją celu tej operacji.

5. Do kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca nie zalicza się kosztów:

- 1) zakupu samochodu osobowego;
- 2) zakupu zwierząt innych niż materiał zarybieniowy;
- 3) poniesionych w związku z realizacją danej operacji poza obszarem realizacji LSR, z wyjątkiem kosztów poniesionych na realizację operacji, obejmujących szkolenia, wyjazdy studyjne, działania promocyjne lub współpracę międzyterytorialną i międzynarodową.

6. Do kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach działania Wsparcie przygotowawcze bezpośrednio związanych z realizacją celu tej operacji zalicza się koszty związane z budowaniem potencjału RLGD do realizacji LSR, szkoleniem i budowaniem sieci kontaktów w celu przygotowania i wdrożenia LSR, w tym koszty:

- 1) szkoleń dla zainteresowanych podmiotów;
- 2) badań nad obszarem, na którym będzie realizowana LSR;
- 3) związane z opracowywaniem LSR, w tym koszty konsultacji i przedsięwzięć realizowanych przez zainteresowane podmioty w celu przygotowania LSR;
- 4) administracyjne związane z przygotowaniem LSR, w tym koszty wynagrodzeń osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację operacji, obejmujące wynagrodzenie brutto oraz koszty ponoszone przez pracodawcę, w szczególności składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Pracownicze Plany Kapitałowe oraz odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych;
- 5) małych projektów pilotażowych.

§ 10. 1. Pomoc w ramach działania Funkcjonowanie rybackich lokalnych grup działania przyznaje się RLGD, która jest stroną umowy ramowej:

- 1) na realizację operacji polegającej na zarządzaniu LSR, jej monitorowaniu i ewaluacji, a także zachęcaniu do współpracy społeczności z obszaru realizacji danej LSR, w tym podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, oraz ułatwianiu komunikacji;
- 2) w formie finansowania na podstawie kwot ryczałtowych;
- 3) do wysokości 15% całkowitej kwoty środków finansowych przyznanych RLGD w umowie ramowej na realizację LSR.

2. Pomoc w ramach działania Funkcjonowanie rybackich lokalnych grup działania przyznaje się:

- 1) jeżeli RLGD:
 - a) zrealizowała lub realizuje zobowiązania i operacje zgodnie z warunkami określonymi w umowie ramowej, w tym:
 - rozwija zdolność podmiotów lokalnych do opracowania i wdrażania operacji,
 - posiada niedyskryminującą i przejrzystą procedurę i kryteria wyboru operacji, które pozwalają uniknąć konfliktu interesów,
 - przygotowuje i ogłasza nabory wniosków o dofinansowanie zgodnie z harmonogramem planowanych naborów,
 - wybiera operacje do realizacji, ustala kwoty pomocy oraz udostępnia Agencji wnioski o dofinansowanie,
 - monitoruje postępy w osiągnięciu celów wyznaczonych w LSR,
 - przeprowadza ewaluację LSR,
 - b) ponosi koszty zatrudnienia pracowników RLGD,
 - c) posiada tytuł prawny do pomieszczenia, w którym znajduje się biuro RLGD,
 - d) prowadzi stronę internetową RLGD,
 - e) prowadzi obsługę wniosków o dofinansowanie w systemie teleinformatycznym;
- 2) na realizację zobowiązań i zadań określonych w pkt 1, z uwzględnieniem postępu w realizacji LSR.

§ 11. Wniosek o dofinansowanie, poza informacjami, o których mowa w art. 15 ust. 1 ustawy, zawiera:

- 1) numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) wnioskodawcy – jeżeli został nadany;
- 2) numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy – jeżeli został nadany;
- 3) informację o formie prawnej wnioskodawcy;

- 4) określenie kategorii wielkości przedsiębiorstwa prowadzonego przez wnioskodawcę zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (UE) 2022/2473 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającego niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327 z 21.12.2022, str. 82, z późn. zm.³⁾) – w przypadku realizacji operacji w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca, z wyłączeniem projektów grantowych lub operacji własnych RLGD;
- 5) budżet operacji określający nazwy zadań, terminy i koszty ich realizacji oraz źródła finansowania;
- 6) charakterystykę prowadzonej działalności, w tym określenie jej przedmiotu zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) – jeżeli dotyczy;
- 7) kwotę wnioskowanej pomocy.

§ 12. 1. Umowa o dofinansowanie, poza postanowieniami określonymi w art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy, zawiera zobowiązania beneficjenta dotyczące:

- 1) osiągnięcia celu operacji;
- 2) zachowania trwałości operacji obejmującej inwestycje produkcyjne lub inwestycje w infrastrukturę przez 5 lat, a w przypadku operacji realizowanej przez beneficjenta będącego mikro-, małym lub średnim przedsiębiorstwem zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (UE) 2022/2473 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającego niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – przez 3 lata;
- 3) monitorowania i raportowania Agencji wskaźników rezultatu operacji w terminach wskazanych w umowie o dofinansowanie;
- 4) przechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą przez 5 lat;
- 5) informowania Agencji o okolicznościach mogących mieć wpływ na wykonanie umowy o dofinansowanie w okresie realizacji operacji oraz w okresie trwałości operacji;
- 6) umożliwienia przeprowadzenia kontroli związanych z przyznaną pomocą przez 5 lat;
- 7) prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej oraz dokumentacji finansowo-księgowej środków finansowych zgodnie z przepisami o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych, lub korzystania z odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z operacjami, o których mowa w art. 74 ust. 1 lit. a ppkt i rozporządzenia 2021/1060;
- 8) informowania Agencji o zakończonym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego w ramach realizacji operacji oraz przedłożenia Agencji dokumentów związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego, w tym umowy w sprawie zamówienia publicznego, jeżeli beneficjent był obowiązany do przeprowadzenia takiego postępowania na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych;
- 9) zachowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców poszczególnych zadań operacji, z wyłączeniem operacji realizowanej w ramach działania Wsparcie przygotowawcze oraz działania Funkcjonowanie rybackich lokalnych grup działania – jeżeli wymaga tego specyfika operacji.

2. W przypadku projektu grantowego realizowanego w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca umowa o dofinansowanie zawiera również zobowiązanie RLGD do:

- 1) dokonywania wyboru grantobiorców zgodnie z procedurami obowiązującymi w RLGD, z uwzględnieniem zasady przejrzystości, rzetelności, bezstronności i równego traktowania podmiotów;
- 2) zawarcia umowy o powierzenie grantu z grantobiorcą wybranym do realizacji zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego;
- 3) rozliczania wydatków poniesionych przez grantobiorców;
- 4) monitorowania realizacji zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego przez grantobiorców;
- 5) kontroli realizacji zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego przez grantobiorców;
- 6) dochodzenia zwrotu grantu w przypadku jego wykorzystania niezgodnie z celem projektu grantowego.

³⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 167 z 30.06.2023, str. 1.

3. Terminy, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 4 i 6, liczy się od dnia:

- 1) dokonania przelewu środków finansowych z tytułu pomocy na rachunek bankowy beneficjenta – w przypadku gdy te środki są przekazywane w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową;
- 2) zatwierdzenia wniosku o płatność końcową – w przypadku innym niż określony w pkt 1.

§ 13. Pomoc wypłaca się, jeżeli beneficjent:

- 1) zrealizował operację lub jej etap zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie oraz
- 2) zrealizował operację lub jej etap zgodnie z LSR – w przypadku operacji w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca, oraz
- 3) realizuje zobowiązania określone w umowie o dofinansowanie.

§ 14. Do wniosku o płatność dołącza się dokumenty niezbędne do potwierdzenia zrealizowania operacji lub jej etapu zgodnie z umową o dofinansowanie, a w przypadku wniosku o płatność składanego w ramach działania Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca – dokumenty niezbędne do ustalenia zrealizowania operacji lub jej etapu zgodnie z LSR.

§ 15. Pomoc stanowi pomoc publiczną i jest udzielana zgodnie z art. 54 i art. 55 rozporządzenia Komisji (UE) 2022/2473 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającego niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *A. Gembicka*